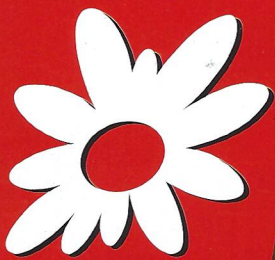

POUZE V KVĚTECH! DVA ČASOPISY ZA JEDNU CENU
DARMA TV MAGAZÍN: Rozhovor s Vojtěchem Kotkem >>>

TÝDENÍK **Květy**

50/2022
34,90 Kč

BLAHODÁRNÁ SÍLA SVĚTLA

JAK HO NAHRADIT V ZIMĚ?

NEDOSTATEK DENNÍHO
SVĚTLA VEDE NEJEN
K DEPRESÍM
A ZTRÁTĚ IMUNITY

**NOVÉ
POZNATKY
O DENNÍCH
BIORYTMECH**

**JAKÉ
ŽÁROVKY
POUŽÍT
V BYTĚ**

**POZOR NA
NEDOSTATEK
VITAMINU D**

INZERCE

**Skončujte
s otoky
konopím!**

TRADICE SE MUSÍ ZACHOVAT

Nebýt manželů Šrámkových, mohlo být o jednu tradiční výrobu vánočních ozdob méně. Pojdme se podívat do Oflendy, malé vsky na Chrudimsku, kde skleněné ozdoby ještě stále vznikají.

Vyrábět skleněné ozdoby není snadné – je to vzácné řemeslo, které jen tak někdo neumí, ať už ozdoby fouká, nebo ručně maluje. Toho si byli dobře vědomi manželé Šrámkovi, když se zavírala továrna na skleněné ozdoby v Horním Bradle. „Když jsme se v květnu 2021 dozvěděli, že jedni z nejlepších foukačů a malířek vánočních ozdob skončili na úřadu práce, tak nás to s manželem zasáhlo. Rozhodli jsme se jim nabídnout uplatnění,“ říká podnikatelka Kateřina Šrámková, ředitelka zámku Loučeň. Její manžel Petr téměř třicet let podniká ve výrobě interiéru na míru, každý tedy měl svou oblast podnikání. Hledali společný projekt, takže když přišla kombinace

jedné uvolněné výroby a zároveň zručných řemesníků bez práce, na nic nečekali. A tak v malé vsi s nezvyklým jménem Ofenda vznikla nová manufaktura Koulier. Název svádí k francouzské výslovnosti, ale nenechme se mýlit – pochází od slova koule, takže se opravdu čte tak, jak se píše.

Ruční práce

Jak to ve výrobě vypadá, se může každý podívat v rámci exkurze, ale před Vánoce se musí objednat na konkrétní termín. Návštěvník uvidí celý výrobní proces – od skleněných polotovaru až po přidávání závěsného oka na hotovou ozdobu. Může si tu také nechat pomalovat ozdobu na přání nebo si ji ozdobit sám. A to

Majitelé manufaktury Koulier Petr a Kateřina Šrámkovi

Postup výroby skleněných ozdob

- 1. Skleněné polotovary**
- 2. Po stlačení ve formě**
- 3. Foukání není snadné, jedna koule musí být jako druhá**
- 4. Tvarování a ohýbání skleněných polotovaru**
- 5.**

Vánoce může zkrášlit třeba labuť

Do ozdob se vpraví speciální směs, která se až po důkladném třepání rozprostře po celém vnitřku. Pak se baňky vypláchnou a nechají usušit.

není vůbec jednoduché! I pro zručné tvořivé ruce je těžké odhadnout konzistenci barvy nebo množství třpytek, které se na kouli dávají, sami jsme to vyzkoušeli. O to více si pak ale návštěvník cení práce malířek, ať už jsou to ty z Horního Bradla nebo například šikovné cukrářky.

„Cukrářky totiž mají smysl pro detail, jsou pečlivé a zručné, takže i z nich se stávají naši zaměstnanci,“ vysvětluje spolumajitelka firmy.

Výroba krok za krokem

A jaká je cesta takové koule? Nejdřív se musí vyfouknout. K tomu se nad kahanem zahřívají skleněné trubice, do nichž foukačí ústy foukají vzduch. Pokaždé to ale musí být se stejnou intenzitou, aby byly ozdoby jedna jako druhá. Jiní řemeslníci pak vyfouklé polotovary nahřívají a vkládají do formy, která jim dá tvar třeba mušle, další z nich nůžkami či kleštěmi umně vyrábějí oblíbené labutě. »

Barevný střík

6

6. Ruční malování

7

7. Na ornamenty namalované lepidlem se nasypou třpytky či korálky

8

8. Po stříbření musí vnitřky těl labutí vyschnout

REPORTÁŽ

» Ozdoby jsou ale pořád ještě průhledné, takže přichází na řadu stříbrné. Do ozdob se vpraví speciální směs, která se až po důkladném třepání rozprostře po celém vnitřku. Pak se baňky vypláchnou a nechají usušit.

To všechno se dělá ručně. Stroj jsme viděli jen na dvou místech, to když se ozdoby stříkají lesklou či matnou barvou nebo když se potírou lepidlem a vloží do flokovacího boxu. Flokování je metoda úpravy povrchů, setkáme se s ní například při potiskování textilu. Je to nanášení jemného prášku (třeba z plastu) na předměty. Prášek se přichytí jen tam, kde je lepidlo.

Jsou tu celé kolekce, třeba Tři oříšky pro Popelku, vlastenecká, secesní, pro kluky a pro holky.

Při flokování se lepidlem potřená ozdoba vloží do průhledného boxu, obsluha stiskne tlačítko a díky statické elektřině se prášek rozptýlí po celém boxu. Kde bylo lepidlo – ať už je to jen vzorek, nebo kompletně celá baňka – tam vznikne krásně sametový povrch.

Nakonec se koule malují, pěkně ručně. Barvami nebo lepidlem, na které se poté nasypou třpytky či jemné korálky. Dílo se završí tím, že se k němu připevní očko na zavěšení, labutím se ještě přidá perí a ozdoby mohou do krabic.

Výroba a malování foukaných skleněných českých vánočních ozdob má dlouhou tradici

Tvary, barvy, témata

V přilehlém obchůdku je na výběr z velkého množství tvarů (jablka, perníčky, okurky, kostelík a řada jiných), barev, motivů. K tomu jsou tu celé kolekce, třeba Tři oříšky pro Popelku, vlastenecká, secesní, pro kluky a pro holky a další. A nesmíme zapomenout na vznešené labutě ani menší ptáčky. Ceny nejsou nejnížší, ale když návštěvník projde celou výrobou, pochopí, co za nimi stojí. Není to zkrátka plastový výlisek, ale krásná práce několika párů šikovných rukou. ■

VÍTE, ŽE...

... historie zdobení vánočního stromku sahá až do 6. století? Tehdy chtěl opat Kolumbán z Bobbia přiblížit Burgundánům, kteří byli pohani, svátek narození Ježíše Krista, a tak ozdobil jedli zapálenými pochodněmi ve tvaru kříže, aby je přivedl ke křesťanské víře.

... jako kolébka skleněných ozdob bývá uváděno německé město **Lauscha v Durynsku?**

... skleněné ozdoby dlouho používali především bohatí lidé?

... první zmínka o českých foukaných vánočních koulích se dochovala ze čtyřicátých let **19. století**, kdy jsou zmíněny mezi výrobky antonínovské sklárny **v Jizerských horách?**

... **20. července 1931 vzniklo Sklářské družstvo** pro výrobu

skleněných foukaných ozdob, které mělo sídlo ve Zdobíně na Královédvorskú?

... největší veřejnou sbírku vánočních ozdob na světě najdete **v Muzeu skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou?** Čítá víc než patnáct tisíc předmětů. Obdivovat můžete

historické ozdoby z počátku 20. století, z období první republiky (včetně daru potomků rodiny výrobce Václava Bergera z Bílé Třemešné) let socialismu i ze současnosti.

... nejdražší vánoční ozdoba ve tvaru koule byla oceněna v přepočtu na téměř **2,5 milionu korun?** Zlatník Mark Hussey z anglické obce Titchfield ozdoby vyrobil z 18karátového zlata, posázel 1500 diamanty, rubíny a pracoval na ní takřka rok. Svě dílo představil v roce 2009.

Na jakém stromečku se asi tyto ozdoby objeví?

Hana Stuchlíková
Snímky Jiří Macék, autorka a archiv firmy Koulier
Zdroj: Receptář